

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര
പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ അയോധ്യാകാണ്ഡേ

॥ ഷട്പഞ്ചാശഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര
പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ഷട്പഞ്ചാശഃ സർഗഃ ॥

വനസ്യ ശോഭാം പശ്യതാം മിഥോ ദർശയതാം ച
ശ്രീരാമപ്രഭൃതീനാം ചിത്രകൂടേ ഗമനം വാൽമീകിദർശനം കൃത്വാ
ശ്രീരാമസ്യാജ്ഞയാ ലക്ഷ്മണേന വനേ പർണശാലായാ
നിർമാണം തസ്യ വാസ്തുശാന്തിം കൃത്വാ തേഷാം സർവേഷാം
തത്ര പ്രവേശഃ

അഥ രാത്ര്യാം വൃതീതായാ -
മവസുപ്തമനന്തരം |
പ്രബോധയാമാസ ശരൈ -
ർലക്ഷ്മണം രഘുപുംഗവഃ || 2.56.1 ||

സൗമിത്രേ ശൃണു വന്ധവാനാം
വൽഗു വ്യാഹരതാം സ്വനം |
സമ്പ്രതിഷ്ഠാമഹേ കാലഃ
പ്രസ്ഥാനസ്യ പരന്തപ || 2.56.2 ||

പ്രസുപ്തസ്തു തതോ ഭ്രാത്രോ
സമയേ പ്രതിബോധിതഃ |
ജഹൗ നിദ്രാം ച തന്ദ്രാം ച
പ്രസക്തം ച പരിശ്രമം || 2.56.3 ||

തത ഉത്ഥായ തേ സർവേ
 സ്വപൃഷ്ട്വാ നദ്യാഃ ശിവം ജലം |
 പന്മാനമൃഷിഭിർജുഷ്ടം
 ചിത്രകൂടസ്യ തം യയുഃ || 2.56.4 ||

തതഃ സമ്പ്രസ്ഥിതഃ കാലേ
 രാമഃ സൗമിത്രിണാ സഹ |
 സീതാം കമലപത്രാക്ഷീ -
 മിദം വചനമബ്രവീത് || 2.56.5 ||

ആദീപ്താനിവ വൈദേഹി
 സർവതഃ പുഷ്പിതാൻ നഗാൻ |
 സ്വൈഃ പുഷ്പൈഃ കിംശുകാൻ പശ്യ
 മാലിനഃ ശിശിരാത്യയേ || 2.56.6 ||

പശ്യ ഭൽപാതകാൻ ബിൽവാൻ
 നരൈരനുപസേവിതാൻ |
 ഫലപുഷ്പൈരവനതാൻ
 നൂനം ശക്ഷ്യാമ ജീവിതും || 2.56.7 ||

പശ്യ ഭദ്രാണപ്രമാണാനി
 ലംബമാനാനി ലക്ഷ്മണ |
 മധൂനി മധുകാരിഭിഃ
 സംഭൃതാനി നഗേ നഗേ || 2.56.8 ||

ഏഷ ക്രോശതി നത്യുഹ -
 സ്തം ശിഖീ പ്രതികുജതി |
 രമണീയേ വനോദ്ദേശേ
 പുഷ്പസംസ്തരസങ്കടേ || 2.56.9 ||

മാതംഗയുമാനുസ്യുതം
 പക്ഷിസംഘാനുനാദിതം |
 ചിത്രകൂടമിമം പശ്യ
 പ്രവൃദ്ധശിഖരം ഗിരിം || 2.56.10 ||

സമഭൂമിതലേ രമ്യേ
 ദ്രുമൈർബഹുഭിരാവൃതേ |
 പുൺയേ രന്ധ്രാമഹേ താത
 ചിത്രകൂടസ്യ കാനനേ || 2.56.11 ||

തതസ്തൗ പാദചാരേണ
 ഗച്ഛന്തൗ സഹ സീതയാ |
 രമ്യമാസേദതുഃ ശൈലം
 ചിത്രകൂടം മനോരമം || 2.56.12 ||

തം തു പർവതമാസാദ്യ
 നാനാപക്ഷിഗണായുതം |
 ബഹുമൂലഫലം രമ്യം
 സമ്പന്നസരസോദകം || 2.56.13 ||

മനോജ്ഞായം ഗിരിഃ സൗമ്യ
 നാനാദ്രുമലതായുതഃ |
 ബഹുമൂലഫലോ രമ്യഃ
 സ്വാജീവഃ പ്രതിഭാതി മേ || 2.56.14 ||

മുനയശ്ച മഹാത്മാനോ
 വസന്ത്യസ്മിശിലോച്ചയേ |
 അയം വാസോ ഭവേത് താത
 വയമത്ര വസേമഹി || 2.56.15 ||

ഇതി സീതാ ച രാമശ്ച
 ലക്ഷ്മണശ്ച കൃതാഞ്ജലിഃ |
 അഭിഗമ്യാശ്രമം സർവേ
 വാൽമീകിമഭിവാദയൻ || 2.56.16 ||

താൻ മഹർഷിഃ പ്രമുദിതഃ
 പുജയാമാസ ധർമവിത് |
 ആസ്യതാമിതി ചോവാച
 സ്വാഗതം തം നിവേദ്യ ച || 2.56.17 ||

തതോബ്രവീൻമഹാബാഹു -
 ര്ലക്ഷ്മണം ലക്ഷ്മണാഗ്രജഃ |
 സന്നിവേദ്യ യമാന്യായ -
 മാത്മാനമൃഷയേ പ്രഭുഃ || 2.56.18 ||

ലക്ഷ്മണാനയ ദാരുണി
 ദൃഢാനി ച വരാണി ച |
 കുരുഷ്യാവസഥം സൗമ്യ
 വാസേ മേഭിരതം മനഃ || 2.56.19 ||

തസ്യ തദ് വചനം ശ്രുത്വാ
 സൗമിത്രിർവിവിധാൻ ഭൂമാൻ |
 ആജഹാര തതശ്ചക്രേ
 പർണശാലാമരിന്ദമഃ || 2.56.20 ||

താം നിഷ്ഠിതാം ബദ്ധകടാം
 ദൃഷ്ട്വാ രാമഃ സുദർശനാം |
 ശുശ്രൂഷമാണമേകാഗ്ര -
 മിദം വചനമബ്രവീത് || 2.56.21 ||

ഐണേയം മാംസമാഹൃത്യ
 ശാലാം യക്ഷ്യാമഹേ വയം |
 കർതവ്യം വാസ്തുശമനം
 സൗമിത്രേ ചിരജീവിഭിഃ || 2.56.22 ||

മൃഗം ഹത്യാ്നയ ക്ഷിപ്രം
 ലക്ഷ്മണേഹ ശുഭേക്ഷണ |
 കർതവ്യഃ ശാസ്ത്രദൃഷ്ടോ ഹി
 വിധിർധർമ്മമനുസ്മര || 2.56.23 ||

ഭ്രാതൂർവചനമാജ്ഞായ
 ലക്ഷ്മണഃ പരവീരഹാ |
 ചകാര ച യഥോക്തം ഹി
 തം രാമഃ പുനരബ്രവീത് || 2.56.24 ||

ഐണേയം ശ്രപയസ്യേത -
 ക്ലാലാം യക്ഷ്യാമഹേ വയം |
 ത്വര സൗമ്യമുഹൂർത്തോയം
 ധ്രുവശ്ച ദിവസോ ഹ്യയം || 2.56.25 ||

സ ലക്ഷ്മണഃ കൃഷ്ണമൃഗം
 ഹത്യാ മേധ്യം പ്രതാപവാൻ |
 അഥ ചിക്ഷേപ സൗമിത്രിഃ
 സമിദ്ധേ ജാതവേദസി || 2.56.26 ||

തത് തു പക്വം സമാജ്ഞായ
 നിഷ്ടപ്തം ഛിന്നശോണിതം |
 ലക്ഷ്മണഃ പുരുഷവ്യാഘ്ര -
 മഥ രാഘവമബ്രവീത് || 2.56.27 ||

അയം സർവഃ സമസ്താംഗഃ
 ശൃതഃ കൃഷ്ണമൃഗോ മയാ |
 ദേവതാ ദേവസങ്കാശ
 യജസ്വ കുശലോ ഹ്യസി || 2.56.28 ||

രാമഃ സ്നാത്വാ തു നിയതോ
 ഗുണവാഞ്ജപകോവിദഃ |
 സംഗ്രഹേണാകരോത് സർവാൻ
 മന്ത്രാൻ സത്രാവസാനികാൻ || 2.56.29 ||

ഇഷ്ട്വാ ദേവഗണാൻ സർവാൻ
 വിവേശാവസഥം ശുചിഃ |
 ബഭൂവ ച മനോഹ്ലാദോ
 രാമസ്യാമിതതേജസഃ || 2.56.30 ||

വൈശ്വദേവബലിം കൃത്വാ
 രൗദ്രം വൈഷ്ണവമേവ ച |
 വാസ്തുസംശമനീയാനി
 മംഗലാനി പ്രവർത്തയൻ || 2.56.31 ||

ജപം ച ന്യായതഃ കൃത്വാ
 സ്നാത്വാ നദ്യാം യഥാവിധി |
 പാപസംശമനം രാമ -
 ശ്ചകാര ബലിമുത്തമം || 2.56.32 ||

വേദിസ്ഥലവിധാനാനി
 ചൈത്യാന്യായതനാനി ച |
 ആശ്രമസ്യാനുരൂപാണി
 സ്ഥാപയാമാസ രാഘവഃ || 2.56.33 ||

താം വൃക്ഷപർണച്ഛദനാം മനോജ്ഞാം
 യഥാപ്രദേശം സുകൃതാം നിവാതാം |
 വാസായ സർവേ വിവിശുഃ സമേതാഃ
 സഭാം യഥാ ദേവഗണാഃ സുധർമാം || 2.56.34 ||

സുരമൃമാസാദ്യ തു ചിത്രകൂടം
 നദീം ച താം മാൽയവതീം സുതീർഥാം |
 നന്ന ഹൃഷ്ടോ മൃഗപക്ഷിജുഷ്ടാം
 ജഹൗ ച ദുഃഖം പുരവിപ്രവാസാത് || 2.56.35 ||

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
 അയോധ്യാകാണ്ഡേ ഷട്പഞ്ചാശഃ സർഗഃ ||